

KOMUNIKAT PRASOWY nr 50/26

Luksemburg, 14 kwietnia 2026 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-590/23 | Pelham (Pojęcie „pastiszu”)

Trybunał Sprawiedliwości doprecyzował zakres wyjątku dotyczącego „pastiszu” w kontekście „samplowania w muzyce” (samplingu)

Wyjątek ten ma zapewnić właściwą równowagę między ochroną praw autorskich a ochroną wolności sztuki

W ramach wieloletniego sporu dotyczącego pobrania próbki (sampla) z utworu niemieckiego zespołu Kraftwerk Trybunał Sprawiedliwości doprecyzował zakres wyjątku dotyczącego „pastiszu”, który to wyjątek pozwala na wykorzystanie chronionych prawem autorskim elementów utworu bez uprzedniego zezwolenia podmiotów praw autorskich.

Trybunał stwierdził między innymi, że wyjątek ten obejmuje utwory, które przypominają jeden lub kilka istniejących utworów, jednocześnie wykazując w porównaniu z nimi uchwytnie różnice, i które wykorzystują niektóre charakterystyczne, chronione prawem autorskim elementy tych istniejących utworów, w tym poprzez „samplowanie” (sampling), w celu nawiązania z tymi utworami artystycznego lub twórczego dialogu, rozpoznawalnego jako taki. Dialog ten może przyjmować różne formy, między innymi formę jawnego naśladowania stylu rzeczonych utworów, hołdu dla nich bądź też humorystycznej lub krytycznej konfrontacji z tymi utworami.

Niemiecki zespół muzyczny Kraftwerk w 1977 r. opublikował fonogram zawierający utwór muzyczny „Metall auf Metall”.

Dwaj założyciele tego zespołu pozwali przed niemieckie sądy obu kompozytorów utworu muzycznego „Nur mir”, a także spółkę Pelham GmbH – producenta fonogramów, na których utwór ten ukazał się w 1997 r. (i ponownie w 2004 r.).

Założyciele zespołu¹ zarzucają im między innymi naruszenie prawa pokrewnego prawu autorskiemu, które przysługuje im jako producentowi fonogramów², poprzez skopiowanie – w postaci cyfrowej – trwającej około dwóch sekund próbki (sampla) sekwencji rytmicznej utworu „Metall auf Metall” oraz włączenie tej próbki, w postaci kolejnych powtórzeń, do utworu „Nur mir”.

W sporze tym, który trwa już ponad 20 lat³, pozostaje do rozstrzygnięcia kwestia, czy od 7 czerwca 2021 r. wykorzystywanie wspomnianej próbki jest, jako korzystanie do celów „pastiszu”, zgodne z prawem. W tym dniu w Niemczech wszedł w życie wyjątek w odniesieniu do prawa autorskiego i praw producenta fonogramów, zezwalający na zwielokrotnianie, rozpowszechnianie i publiczne udostępnianie opublikowanego utworu do celów karykatury, parodii lub pastiszu.

Ponieważ wyjątek ten wywodzi się z prawa Unii⁴, federalny trybunał sprawiedliwości (Niemcy) zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o wyjaśnienie zakresu pojęcia „pastiszu”.

Trybunał odpowiedział, że wyjątek dotyczący „pastiszu”⁵ obejmuje utwory, które przypominają jeden lub kilka istniejących utworów, jednocześnie wykazując w porównaniu z nimi uchwytnie różnice, i które wykorzystują niektóre charakterystyczne, chronione prawem autorskim elementy tych istniejących utworów, w tym poprzez „samplowanie” (sampling), w celu nawiązania z tymi utworami artystycznego lub twórczego dialogu, rozpoznawalnego jako taki⁶. Dialog ten może przyjmować różne formy, między innymi formę jawnego naśladowania stylu rzeczonych utworów, hołdu dla nich bądź też humorystycznej lub krytycznej konfrontacji z tymi utworami.

Aby móc stwierdzić, że korzystanie następuje „do celów” pastiszu, wystarczające jest, by charakter „pastiszu” był rozpoznawalny dla osób znających istniejący utwór, z którego dokonano zapożyczeń. Nie jest zatem konieczne

stwierdzenie, że użytkownik miał zamiar wykorzystać istniejący utwór w takich celach.

Trybunał zauważył, że taka wykładnia wyjątku dotyczącego „pastiszu” zapewnia właściwą równowagę między ochroną wolności sztuki a ochroną praw autorskich, a także pewność prawa.

Do federalnego trybunału sprawiedliwości należy rozstrzygnięcie toczącego się przed nim sporu z uwzględnieniem odpowiedzi Trybunału. W postanowieniu odsyłającym federalny trybunał sprawiedliwości zauważył, że zgodnie z ustaleniami dokonany w poprzedniej instancji⁷ utwór muzyczny „Nur mir” stanowi konfrontację artystyczną z sekwencją rytmiczną zaczerpniętą z utworu „Metall auf Metall”, która – choć zawarta w utworze należącym do innego gatunku muzycznego – pozostaje, pomimo spowolnienia tempa oraz przesunięcia rytmicznego, rozpoznawalna jako nawiązująca do oryginału.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Ponieważ jeden z nich zmarł w 2020 r., stroną w sporze jest od tego czasu jego następczyni prawna.

² Zawierających utwór „Metall auf Metall”.

³ W odpowiedzi na poprzednie odesłanie prejudycjalne federalnego trybunału sprawiedliwości, w ramach tego samego sporu Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił już, że sampling może stanowić naruszenie praw producenta fonogramu w przypadku, gdy jest wykonywany bez jego zezwolenia. Jednakże wykorzystanie w zmienionej i nierozpoznawalnej dla ucha postaci próbki dźwiękowej pobranej z fonogramu nie stanowi naruszenia tych praw, nawet w braku takiego zezwolenia (zob. wyrok z dnia 29 lipca 2019 r., *Pelham i in.*, [C-476/17](#); zob. również komunikat prasowy [nr 98/19](#)).

⁴ [Dyrektywa 2001/29/WE](#) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym. Zgodnie z tą dyrektywą państwa członkowskie mogą przewidzieć wyjątki lub ograniczenia w odniesieniu do wyłącznych praw do zwielokrotniania i do publicznego udostępniania utworów, w szczególności jeżeli chodzi o korzystanie do celów karykatury, parodii lub pastiszu.

⁵ O którym mowa w art. 5 ust. 3 lit. k) dyrektywy. Trybunał wyjaśnił w tym kontekście, że wyjątek ten nie ma charakteru rezydualnego (Auffangtatbestand), oznaczającego, że obejmowałby on każdą formę twórczego wykorzystania materiałów chronionych prawem autorskim.

⁶ Pojęcie „pastiszu” nie obejmuje zatem ukrytego naśladownictwa przedmiotów objętych ochroną ani tym bardziej plagiatów.

⁷ Czyli przed wyższym sądem krajowym w Hamburgu.